

UJVIDÉKI NAPLÓ

TÁRSADALMI ÉS A VÁROSI KÖZÜGYEKET SZOLGÁLÓ LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
II. Rákóczi Ferenc-út 35. szám
I-ső emelet és Szövetkezeti
Könyvnyomda. Telefonsz. 371.

Főszerkesztő: Dr. ELSCHLÉGER DEZSŐ

Felelős szerkesztő: CSERNYEI MÓR

Megjelenik minden vasárnap.
A lap előfizetési ára: egész
évre 10 korona, fél évre 5 ko-
rona. Egyes szám ára 12 fillér

Az öngyilkosok.

Az öngyilkosok, az önkén-
tes halálbamenők száma a há-
boru kitörése óta növekszik,
amíg azelőtt átlag 250—350
vetette el magától évente sa-
ját elhatárolásából az életet,
ma kétszerannyian vannak, a
kik erőszakos kézzel törik át
az örök csend és örök nyu-
galmat titokzatos kárpitját.

Míg azelőtt az öngyilkos-
sági esetekben a férfiak vol-
tak túlnyomó számban kép-
viselve, ma természetesen a
nők dominálnak, míg az-
előtt száz öngyilkosságra 30
nő esett, ma már 79 nő ke-
resi a halált, s még megdöb-
bentebb, ha megtudjuk, hogy
a legnagyobb százaléka az
egészen fiatal életre esik
30—18 évig lemenőleg min-
den életével egyre és egyre
több a halál önkénteseinek
száma a nőknél, amíg azelőtt
nagyobbára cselédek, gyári
leányok, munkásnők nyultak
a maróluhoz, vagy vették
le magukat a harmadik eme-
letről, a dolgok mai állás sze-
rint többségben vannak az
intelligensebb, kulturáltabb ré-
tegehez tartozók a közepes-
tálybeliek és csak azután jön-
nek a cselédek, a nyomorgók,
az alsó szászerek névtelen
nyomorultjai.

Amiről eddig beszéltünk,
az a befejezett öngyilkos-
ságok rubrikájához tartozik,
a mikor az áldozat meghalt,
még megdöbentebbé válik
azonban ez a számszlop, ha
hozzácsatoljuk azokat is, akik
szintén az önkéntes halál szo-
moru útjára tévedtek, de si-
körült őket megmenteni és
visszaadni az életnek.

Egyes körökben komoly
mozgalom indult meg, hogy
tegyenek valamit a halálba-
menők érdekében. A mostani
öngyilkosságok oka kézenfek-
vő, azt hisszük nem kell bő-
vebben magyarázni. Hivatalt
akarnak felállítani ezek a jó
emberek, ahol pénzzel, jó szó-
val és miégyébbel támogatá-
sára lennének azoknak, aki
ket sikerül visszarántani a ha-
lál torkából. Az újabb tapasz-

talat szerint ugyanis, ha va-
lakinek az öngyilkossági ki-
sérlet nem sikerül, az esetek
túlnyomó számában újból
megkísérik, hogy eldobja ma-
gától az életet.

Mi is úgy hisszük, hogy
sietős és komoly dolog az
öngyilkosok érdekében vala-
mit tenni. Gondoljunk arra,
hogy a harcstérrel hazajövő
jelentékeny része a halálnak
állandó szomszédságát meg-
szokva, az életet nem fogja
tulságosan értékelni, külön-
sen ha anyagi romlás éri őket
távolítottak alatt, vagy családi
életük tüzhelyét egyébb okok-
ból kifolyólag feldulva talál-
juk. A háboru befejezése után
az öngyilkosok rubrikája még
növekedni fog — most már
a férfi oldalon is.

Az öngyilkosok védelmé-
ben felállított iroda tehát egy-
általában nem neveléses do-
log. Tessék sietni vele, amíg
nem késő

Ipartestületek.

Nemrég az újságban szel-
lőzte Candibó ügy is mutatja,
mennyire nem felesleges az ipar-
ügyekkel foglalkoznia a sajtónak.
Nem kívánunk ezuttal a Candibó
esethez hasonló eseteket felsó-
rolni, hanem folytatjuk e lap ha-
sábján megkezdett az iparügyek-
re vonatkozó cikksorozat közre-
adását. Magáról az ipartestüle-
tekről kívánjuk elmondani, ami
róluk elmondható.

A céhrendszer eltörlése után a
céheknek azt az egyetlen szabad-
ságot hagyta meg az ipar sza-
badságát hirdető törvény, hogy
ipartársulatát alakuljon. Az alaku-
láshoz vonzó mágnes: a temet-
kezési- és segítő pénztár. A ha-
gyományos régi jó időknek utol-
s és biztosan kamatozó romja.
A hajdani céhek emberséges ren-
deltetési pénzek megmentése
céljából alakították ezeket mes-
tereink, ez volt az egyedüli ok,
hogy ipartársulatot alakítottak.
Ezen pénztárak körömszakadát
való védeése adja magyarázatát
annak is, miért elleneztek az
ipartársulatok az ipartestületek
alakítását.

Amidőn nálunk is észrevettük,
hogy az ipar teljes szabadságá-
nak nyomában — a táplált re-
ménytel épen ellenkezően — az
iparos mesterek sorsa mind két-
ségesebbé válik a nagy szabad-
ságot kissé szorosabbra fogták

és törvénybe iktatták az ipar-
testület intézményét. A cél az volt,
hogy az a tisztés iparnak becsü-
letét óvja, kebel iparosok közös
érdekeit óvja, inasok tanításának
és a mesterlegények tovaevelé-
sének gondját viselje, összetűzé-
sek alkalmával a feleket kibékít-
se és a testületbeli tagok jóvol-
tának emelésére szövetkezete-
ket alkosszon.

Elkövette azonban az ipartör-
vény azt a hibát, hogy bár az
irányt megadta az ipartestületek
működéséhez, de nem adott mó-
dot és eszközöket arra, hogy a
kitűzött feladatokat sikerrel meg-
oldhassa.

Az ipartestületek tehát ezek
hiányában nem válthatják be a
beléjük vetett reményeket.

Mit ér a rendi tisztesség, ha
a védő színyai alatt elhézni kell.
Mit ér, ha az utirány kijelöltetik,
de az ut megépítéséhez nincsen
meg a kellő kőanyag. Mi fűzze
egybe a sokféle mesterembert,
mi vonzza egymáshoz az egy
mesterséghez tartozókat? Ninc-
sen semmiféle erő, mely a kép-
csolatot megteremteni képes vol-
na. Nincsen mód, nincsen esz-
köz. Az iparosok versenytársat
látnak csupán egymásban az ér-
dekközösség nem nyilvánul meg
abban az ügykörben, amelyet az
ipartörvény az ipartestületekre
ruházott.

Háboru előtt az országban 971
magyar és 122 horvát ipartestü-
let volt 726.410 taggal. Mester,
legény és más. A felvidéken és
Erdélyben, ahol az új kor legin-
kább megviselte a kézműves mes-
tereket, az ipartestületi intézmény
nem bír gyökeret verni. A mó-
dosabb alföldön, ahol ipartestü-
letek %-a-da van, szintén csak
kelletlenül állanak az iparosok
testületbe. Általában tapasztalhat-
juk, hogy inkább a szöraközásra
kínálkozó alkalom, sem mint az
iparosérdek gyűjti testületbe a
mestereket. Ahol iparos kaszinó
nincsen, ott inkább tengődő in-
tézetek az ipartestületek. Rómá-
ban és Byzancban voltak ilyen
tehetetlenek az ipari testületek.

Az iparosmester általában irto-
zik minden szervezkedéstől, olyan-
féle se hideg, se meleg — villa-
gotkerülő — viselkedést tanu-
sit. Egyenrangunak tartja magát,
mint munkaadó a nagyiparossal,
de azért érzi, hogy sorsa inkább
a közönséges munkáséhoz ha-
sonló. Tisztára nem tudja hová
való, a szélsőségek között tetö-
vázik. A nagy nagyiparos nem
fogadja magához, a közönséges
munkáshoz meg ő nem akar
csatlakozni, mert hiszen mester
voltját többre tartja, semhogy a
munkással egy gyékenyen árul-
jon.

A gyülekezést kerüli, helyzete
igaz voltát feltárni nem szokta
a beléje fojtott keserűségnek
szabad folyást nem enged.

Az ipartestülettől helyzete ja-
vítását nem várhatja. Az érde-
azonosság és a kellő anyagi erő
hijánál van, így nincs magja,
amely összetartsa és nincs élető
nedűje, amely gyümölcsöző te-
nyészésre hajtsa. Ly.

UJVIDÉKI SÉTÁK

szép kiállításban megjelentek,
minden könyvkereskedésben és
tözszédben kapható. Ara 80 f.

A kivándorlók egészségügyi vizsgálata Amerikában.

Az északamerikában Egyesült-
Államok törvényei szerint nincs
megengedve a kivándorlók par-
raszállása, ha azok gümőkőiban
szenvednek, vagy ha undort keltő,
esetleg fertőző természetű stb.
bajuk van. Ha a vizsgáló szak-
bizottság (Board of Special Inquiry)
orvosi vizsgálat alapján egy güm-
mőkőiban szenvedő kivándorlót
visszautasít, az ez ellen nem
élhet kifogással. Bizonyos esetek-
ben azonban, rövid időtartamu
gyógykezelés céljából, megen-
gedhetik a partraszállást. A ki-
vándorlók orvosi felügyeletére
vonatkozó előírásokat az egész-
ségügyi hivatal (Public Health
Service) főnökörszóra adja ki. Ez
a szabályzat 1. a légzőszervek
gümőkőjára, 2 a belcsatorna tu-
berkulózisára: 3. a húg- és ivar-
szervek gümőkőjára vonatkozó
előírásokat foglal magában. 1913-
ban az Egyesült-Államokban és
Kanadában 1,547.371 kivándorlót
vizsgáltak meg. Ezek közül 161-
et nyilvánítottak gümőkőrosnak,
1912-ban 1,143.234 kivándorlóból
csupán 122 tudóbeteget uta-
sítottak vissza. Osler szerint a
tuberkulózis terjedésében a há-
rom legfontosabb tényező: a sze-
gényesség, a rossz lakás, s az al-
kohol mértékelen élvezete. Az
egy fajhoz tartozó kivándorlók
különválva élnek a lakosságtól,
s teljesen olyan viszonyok között,
amilyenek hazájukban jutottak
nekik osztályrésztül. Rossz laká-
sokat és túlzásfolt lakóhelyisé-
geket a leggyakrabban lehet ta-
lálni kivándorlók városnegyedei-
ben. Természetes, hogy ezek az
állapotok az éghajlati változással
és az ipari üzemhőességekkel
karöltve igen togekönnyá teszik
ezeket az embereket a tuberku-
lózis iránt. Ennélfogva még a

kezdeti betegségben levő partraszállásának engedélyezése is veszedelmes lehet. A vizsgáló szakbizottságnak be kell jelenteni azokat a kivándorlókat is, akik a gümőkórra hajlamosító kóros állapotokban szenvednek. Így például azokat, akik garathuruban, a nyaki nyirokmirigyek idült gyulladásában, kaoyaróban, számarhuruban, hasi hagymázban és más sorvasztó, gyengítő betegségben szenvednek. A gümös egyének deportálása, valamint olyanoké, akiket amazok fertőztek, elszórtá a tuberkulózist olyan tartományokban is, amelyekben az régebben alig fordult elő. Fel nem ismert, vagy lapangó gümőkórosokat igen sokszor voltak már okai a fertőzésnek nagy ocaanjárók fedélközein, ahol a higiénikus viszonyok éppen a túltömöttség és rossz levegő miatt nem kifogástalanok. A gyanus eseteket rövid ideig tartó megfigyelésre vissza kell tartani. Az ilyen megfigyelés azonban csak azokon a helyeken lehetséges, ahol kórházak vannak, mint például New-Yorkban, Bosztonban, Baltimoreban stb. A kanadai határon újabb vizsgálataknak vetik alá a már partraszállott kivándorlókat. F. A. Ashford. Military Surgeon. Chicago, February 1915. No 2.

Gyermek férfi ... női ... **bőreipó**

a legjobb minőségben kapható, míg a készlet tart!

Petőfi-utca 5. sz. a.

1-3

Hordókat

petróleumos, olajos, kátrányos, sziruposat, szeszeset a legmagasabb áron

minden mennyiségben készpénz fizetés mellett

veszünk úgy helyben, mint bármely vidéki vasut, vagy hajóállomáshoz szállítva. — Hordóügynökök kerestetnek!

Weisz Lipót és Társa

olaj, gépszir, kocsenkés nagykeresek. Budapest, IX. Henyes-u. 17. Interurbán telefon: József 14—50.

HIREK

Minden érző embert

ma Erdély sorsa izgatja és ezért más egyébbel szemben ezzel kell foglalkoznunk. Románia, mely parasztjait és háromszázezer zsidó polgárát rabszolgaként sanyargatja, elindult, hogy kulturát és szabadságot vigyen az erdélyi bércek közé. Románia, mely a középker minden sötét borzalmával győtri tulajdon alattvalóit, idegen elemnek meri nevezni a a magyart hazájában. Románia, Európa híhedt tolvaja. ki a csirkelapóstól a rablógylökkossáig a bűn minden fajtával régtől ismerős, sóvár szemekkel megtámadta hazánkat.

Az, amit Magyarországgal szemben most ez az ország elkövetett, tulajdonképpen nem más eljárás, mint 37 év óta zsidó alattvalóival szemben követett. Azokat is megcsalta, azokat is meglopta, azokat is kihasználta. És ahogyan szétépte ezt a szerződését, ez a gyanus kezmozdulat élénken emlékeztet arra a másíkra, ahogy a berlini szerződés szakaszát, a hitese zsidóbarát paragrafust, eltüntette a világból. Romániának gyakorlata van az ilyesmiben. És tovább: ugyanazok az emberek, kik most ellennünk küldik részeg hordókat, állottak a zsidóellenes propaganda élén Romániában. Take Joneacu, az orosz bérenc, volt a zsidó-rabszolgatartó. És ugyanazok a lapok, melyek most véres szájjal hirdették ellenünk a borot, küldték annak idején a román csöcselékét a zsidók ellen. Ismerjük már tehát a román stílust.

Hol vagytok most, nagy kulturahősök, a győtrött román zsidók védelmezői, hol vagytok Balfo-urok, hol vagytok Clémenceauk, kik telekiabáltátok az európai sajtót az „utolsó rabszolgák” érdekében, ahogy a román zsidókat nevezték? Hol vagytok? Ott álltok ti a román táborban és adtok pénzt, tanácsot és katonát az oláh banditának. Szövetkeztek a sárral, Európá mocskával és nem mossa le rólatok soha semmiféle történelem ezt a retentó foltot.

Emlékeznünk most a román hőstettekre, melyeket mi is végignézhettünk. Emlékeznünk Nagyenyedre és Jankura, emlékeznünk a havasi vérengzésekre, véres ezernyolcszáznegyvenkilenc. Emlékeznünk a kiűzött román-zsidók hajóira, melyek végigreszkettek tizenöt évvel ezelőtt a Dunán,

hazánkon keresztül, a hajókra, melyek egyidőre kikötöttek nálunk de a hajókra is, melyeket a hős oláhok megfúrtak, mielőtt elindultak, az elsüllyedt zsidó hajókra a román Duna hajjai közt. Emlékeznünk a parasztlázadásra, tíz éve, mikor a román kormány a zsidók házai elé vezette az éhes zselléreket. Emlékeznünk Romániára: s ami emberi gonoszságot, elvetemültséget, hazugságot csak elbir a képezetünk, benne érezzük ebben az egy szóban, az oláh dunai királyság nevében.

A háboru, melyet katonáink ma az erdélyi havasokban vívnak, Isten háboruja. Szent háboru. Hazánkért, melyből takarodnia kell a betörőnek, a mi drága magyar városainkért, melyeket nem fog élve elhagyni, háboru az emberiség jövőjéért. A kulturának nincsen ma nagyobb érdeke, mint hogy Románia örökre kitöröltesék az élők sorából.

Isten háboruja ez azok ellen, kik őt megtagadták. A hívők háboruja a huszadik század pogányai ellen.

Kitüntetés. *Schlesinger* Jaques hadnagy, az ujvideki cenzur-bizottságnak németnyelvű ellenőre, mint örömmel értesülünk a Signum laudis-szal lett kitüntette. Az ujvideki cenzura-bizottság minden egyes tagja hivatása magaslátán áll és habár szigorú elbírálásban részesülnek is az ügykörűkhöz tartozó minden dolgok, de az igazság mérlegén cselekszik ezt. *Schlesinger* hadnagy szintén egyik faktora ezen bizottságnak és magas kitüntetése működésének elismerését dokumentálja.

Egy derék kereskedő ajánlata. Mindjárt előljárobán megemlítjük becsületes nevét: *Pollák* Sándor fűszer- és gyarmatáru kereskedő. Nincs nyitott üzlete, csak nyitott szíve. Szóba hoztuk előtte, hogy mennyire keservek az ujvideki állapotok, amikor a kereskedők áruikat elrejtik és csak akkor adnak a vevőnek cukrot, ha melléje drágább, nem kelendő cikket vesz, nem adnak petróleumot, gyertyát, kávé, sőt stb. egyedül, hanem csak akkor, ha 1 kg. gyertyához 1 kg. mozsollaszóllót, 1 kg. kávéhoz 1 kg. safrányt, 1 liter petróleumhoz 1 kg. teát vesz. Habár kissé túlzottnak tartotta a mi kesergésünket, nagyjában elismerte, hogy tenni kell valamit, mert máskülönben Ujvidéken oly borzasztó tél lesz, amire még példa nem volt. Ezért Pollák Sándor ajánlja, hogy a városi hatóság szerezz

be a szükséges szükségleti cikkeket és ő teljesen díjtalanul magára vállalja: a cukor, petroleum stb. kimérését. Most tehát a város feladata, hogy idejében mindent beszerezzen.

Bevonulási hirdetés. Miután a m. kir. honvédelmi miniszter értesítése szerint Beszterce-Naszód, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Nagy-Küküllő, Kis-Küküllő, Udvarhely, Szeben és Alsó-Fehér vármegyék egész területén, továbbá Krassó-Szörény vm. bozovicsi, karánsebesi, oravicabányai, orsovai, resicabányai, terogovai és ujmoldovai járások és Karánsebes város, végül Maros-Torda vm. nyárádszeredai, régeni alsó és régeni felső területén tartózkodó magyar honosságú, osztrák honosságú, valamint boszn.-hercegovinai illetőségű és nőpfölkelési szemlén *alkalmasnak* talált 1884—1886 évig terjedő időben született nőpfölkelésre kötelezettek nőpfölkelési tényleges szolgálata táviratilag behivatnak s felhivatnak azon itt tartózkodó ilyen egyének, hogy azonnal vonuljanak be és pedig a közös haderőhöz bevonulók közül mindazok, akiknek Mármaroszigetre, Besztercére, illetőleg Zilahra, továbbá Brassóba, Nagyszegbembe, Székelyudvarhelyre, Szászvárosba, Gyulafehérvárra, Karánsebesre vagy Marosvásárhelyre kellene bevonulniuk, figyelmeztetendők, hogy Mármarosziget helyett Szatmárnémetibe, Beszterce-Illetőleg Zilah helyett Hajduszoboszlóra, Brassó helyett Páspökkladányba, Nagyszegbembé helyett Debrecenbe, Székelyudvarhely helyett Hosszupályára, Szászváros helyett Szeghalomra, Gyulafehérvár helyett Derecskére és Marosvásárhely helyett Debrecenbe, Karánsebes helyett Lugosra vonuljanak be, az ezen helyekre áthelyezett kiegészítési kerületi parancsnoksághoz. A honvédséghez bevonulók közül pedig mindazok, akiknek Mármaroszigetre, Besztercére illetőleg Zilahra, Brassóba, Nagyszegbembe, Csikszerdára, Dévára vagy Marosvásárhelyre kellene bevonulniuk, figyelmeztetendők, hogy Mármarosziget helyett Szatmárnémetibe, Beszterce-Illetőleg Zilah helyett Nagyszalontára, Brassó helyett Nagyváradra, Nagyszegben helyett Kolozsvárra, Csikszerdára helyett Nagyváradra, Déva helyett Kolozsvárra és Marosvásárhely helyett Nagyszalontára, az oda áthelyezett honvéd kiegészítő parancsnokságukhoz vonuljanak be. — Közéhré tesztem továbbá hogy a tényleges szolgálat aló felmentett azon egyének, akik

Harc téren küzdő szereteteinknek küldjünk

MODIANO-clubspecialité hüvellyel

készített cigarettákat, hogy lássák, hogy nekik mindentől a legdrágábbat, (egy doboz 70 fillér) tehát a legjobb is, választjuk!

Egy könyvecske sodornivaló papír (70 lap) ára 12 fillér!

Főraktár: Ernst János és Fiai magyar királyi dohány nagy- és különlegesség árudájában.

azelőtt az evakuált területeken tartózkodtak a városi tanács katonügyszótlányánál azonnal jelentkező tartozások, és tartózkodási helyüket a városi tanács engedélye nélkül el nem hagyhatják. — Ujvidék, szab. kir. város tanácsa, 1916. évi szeptember hó 11.-én. Profuma Péla, polgármester.

Izgatás. Gyurisin Dusan öbesei lakos a korcsmában sörözés közben azt mondta „hála Istennek csakhogy az Isten reménységünkre rásegített s bár már itt volnának az oroszok, hogy rendet csinálnának Magyarországon“. Ezt nyilvánosan többek előtt mondván izgatást követett el. A feljelentés után letartóztatták és a tárgyalásra fegyveres őr kísérte a fogházból. Az ujvidéki kir. tszék elítélte 6 hónapi börtönrre. Az ítélet ellen vádlott felebbezett, de súlyosbítás iránt felebbezett a kir. ügyész is.

Inkább a halált választotta. Pillischer Ignác nyilvános házából egy kilépni akaró leányt visszatartott és nem engedte kilépni. Az ujvidéki kir. törvényszék ezért Pillischer Ignácot a Bn. 44. § alapján 8 hónapi börtönrre ítélte, amely ítélet ellen a kir. ügyész súlyosbítás iránt felebbezett. Elítélt az ítéletben megnyugodott, tárgyalás után kiment az artézi fürdőbe és ott agyonlőtte magát.

UJVIDÉKI SÉTÁK

szép kiállításban megjelentek, minden könyvkereskedésben és tőzsdeben kaphatók. Ára 80 f.

A Daloskör 12 előadása. Az ujvidéki Polgári Magyar Daloskör e hó 16.-án kezdi meg 12 előadásra terjedő műkedvelői ciklusát, melynek egész tiszta jövődelme tudvalevőleg a tudóbetegeket gondozó egyesületet illeti meg. A ciklus kertében előadásra kerül e hó 16.-án szombaton este 8 óraker „Falusiak“ rendez helyárakkal, 17. vasárnap délután 4 óraker „Liliomfi“ félhelyárak, este 8 óraker „Kabaré“ „Anna“ rendez helyárak, 20.-án szerda délután 3 óraker „Falusiak“ üdülő katonák részére, 5 óraker „Falusiak“ tanulóknak, 21.-én csütörtök este 8 óraker „Kisasszony férje“ rendez helyárak, 22.-én péntek délután 5 óraker „Liliomfi“ az iskoláknak, 23.-án szombat este 8 óraker „Kabaré“ rendez helyára, 24.-én vasárnap délután 4 óraker „Falusiak“ vagy „Kabaré“ félhelyárak, este 8 óraker „Kisasszony férje“ rendez helyárak.

Hirdetmények. Hivatkozással a kénsav használatának ásványolajtermékek előállításánál való elültetése tárgyában a m. kir. miniszteriumnak 2800/916. M. E. sz. alatt hozott rendeletére felhívom az érdekelteket, hogy városháza 6. szám alatt haladéktalanul jelentkezzenek. *Payerle Nándor* rendőrfőkapitány. — Hivatkozással a m. kir. miniszteriumnak 2908/916. M. E. számú rendeletére közhírré teszem, hogy mindennemű szűnek bejelentéséhez szükséges bejelentő lapok és felvilágosítások városházán 6. sz. alatt kaphatók. *Vései Elek* s. k. tb. rendőrfőkapitány.

Házlezerdünk ujvidéki zászlóaljnak 302 kitüntetett hőse van. Örömmel jelezzük, hogy ennyi hősnak kitüntetését közli a katonai hivatalos lap.

Semmibe se veszik a sajtót. A Vöröskereszt Péter-Pál-napi gyűjtésének eredményét, erről szóló kimutatást, a sablonos központi jelentést olvastuk. Megbotránkozással láttuk, hogy minden gyerekemberről, megemlékeznek, de a sajtóról nem. Arra jó a sajtó, hogy minden legkisebb embert fölmagasztaljon, de egy köszönő szóra sem érdemesítik mikor nagy anyagi áldozatok árán hasábkot szentel ügyüknek. Lapunkban ezentul csak tarifaszertinti közleményeket közlünk, a díj előleges lefizetése mellett.

Lopás. Horvát János cseléd mindenfélét összelopkodott, ami a keze ügyébe került. Elítélték 1 hónapi fogházra. Az ítélet jogerős.

Két kacsáért 3 heti fogház. Vujkov Szava csurogi lakos Dabics Ignác udvarára a kerítésen át bemászott és 2 kacsát elvitt. Elítélték jogerősen 3 heti fogházra.

Utalványforgalom berendezése és magánpénzeslevélforgalom megszüntetése a táborba. Folyó hó 15.-től kezdve a hadrakelt sereghez és hajóhadhoz irányuló, valamint e kettőnek részei közt váltott forgalomban posta-utalványszolgáltatás lép életbe, ellenben a magánpénzeslevelek forgalma megszünik. A táborba küldhetők: hivatalos (szolgálati) postautalványok 1000 koronáig, magánpostautalványok 100 koronáig. A hadrakelt sereghez és hajóhadhoz küldött magánpostautalványok a belföldi díjszabás alá esnek. A feladásra néve a belföldi szabályok járnyadóak. A feladó ez utalvány szelvényére az utalványozott összeget és a saját címét, a szelvény látsó lapjára pedig a címzett teljes címét jegyezze fel.

A „Darvin“. Dr. Fülöp Zsigmond népszerű természettudományi folyóiratának szeptember 1-i száma igen érdekes és változatos tartalommal jelent meg, melyből kiemeljük a következőket: *Moll:* Megmondjuk-e a betegnek az igazságot? *Györi* Lajos: Brótika, művészet, biológia. *Dr. Batár* István: A gyümölcsfélék vegytana. *Dr. Gáspár* Lajos: Ujabb kutatások a kolera és tifusz oltások körül. *Dr. Detre* László: Nekrológ Mecsnikowról. *Hauser* Miklós: A tengeralttjáró. Különfélék: Alkohol előállítás a fából. Mi van a csillagok közt? A gerinces állatfajok száma. Földrajzi expedíció Szerbiába, stb. — A kitűnően szerkesztett folyóirat előfizetési ára fél évre 5 korona. Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal, Budapest, Andrásy-ut 60. szám.

Értesítés.

Tekintettel az izraelitáknak e hó 28.-ára eső ünnepére, az ujvidéki felsőkereskedelmi iskolában a beiratások 26. és 27.-én lesznek.

Németül
kitűnően beszélő, német gyorsíró és levelező leány kereskedelmi irodában alkalmazást keres. —
Cím: a kiadóhivatalban.

HIRDESSZEN AZ
„UJVIDÉKI NAPLÓ“-BAN

Jég-
szekrény
eladó.

Nagyobb háztartásnak megfelelő szép, alkalmas nagy jég-szekrény teljesen jókárban jutányosan eladó. Közlelbi a kiadóhivatalban. —

A megtakarított óra értékéből juttassanak valamit a rokkant hősöknek!

Kitűnő

szakértelmű, magyar, német gyorsíró és levelező több évi gyakorlattal bíró leány, kereskedői irodában alkalmazást keres. —

Címe: a kiadóhivatalban.

TIVOLI

1916. szept. hó 16. és 17.-én.
Szombat és vasárnap.

Művészvér

elsőrendű dráma 3 felvonásban.

■■■

Az idegen lovas

vigjáték 2 felvonásban.

PROJCTOGRAPH RÉSZV.-TÁRS.

**KORONA-
GYÉMÁNT**

„Nordisk“ dráma 3 felv.-ban

...
És a kísértő műsor!

Mindenki vegye meg a
Nemzet Háza időreform em-
léklapját!

AZ UJSÁG

a magyar értelmiség napilapja

Értesítései a világ eseményeiről megbízhatók, harctéri tudósításai frissek, a harctéri helyzet magyarázatai térképekkel érdekesek és szak-szerűek. Bö hirrovat, szépirodalmi rész a legkiválóbb írók közreműködésével. — Vasárnap „Asszony“ és „Gyermek“ melléklet.

Cikkorozat a magyar városok háborus életéről.

Előfizetési árak:

Egy hónapra . . . K 2:80
Negyedévre . . . „ 8:—
Félévre . . . „ 16:—
Égész évre . . . „ 32:—

Megrendelő cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA
Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. szám

Aki a mai korrall
haladni akar, an-
nak okvetlenül
meg kell tanulnia
a magyar- és né-
met gyorsírásat.

Tanuljon tehát

**Csernyei Mór-nál,
Rákóczi F.-u. 35.**

ki alapos oktatást
ad ugy a kétféle
gyorsírás, mint a
németnyelvben is.

